

Technische vragen fractie BOB bij programmaplan duurzaamheid

Datum indienen: 29 februari 2024

Datum politieke avond: 5 maart 2024

Agendapunt: 3 voorbereidende vergadering programmaplan duurzaamheid

Onderwerp: programmaplan duurzaamheid

Toelichting:

De fractie van BOB vindt het belangrijk dat we in het duurzaamheidsbeleid met warm hart, maar ook met een koel hoofd verder ontwikkelen. Daarbij nemen we ook mee de informatie die we eerder ontvingen van de Rekenkamer (rapport Klimaatbeleid in Overbetuwe uit 2022) en van het College via o.a. de memo/tic's over de bestuursopdracht netcongestie (november 2023¹) en het Plan Energiebesparing en Isolatie (juli 2023²).

De vragen zijn wellicht niet altijd strikt technisch, in dat geval is het ook prima als u de vragen in de voorronde zelf beantwoordt (en helpt het wellicht in de voorbereiding door ze nu alvast aan te kondigen). De vragen zijn vooral in gegeven door de wens dat we onze inwoners goed kunnen uitleggen waarom we welke rol als gemeentelijke overheid pakken en op grond waarvan we afwegingen maken waar we wel en geen publiek geld in steken (bijv. doelen, doelgroepen en reikwijdte van regelingen bepalen).

Vraag/vragen:

1. Hoe zijn de aanbevelingen "Effectiviteit en de ruimte voor verbetering" (hoofdstuk 8 van het Rekenkamerrapport) meegenomen in dit programmaplan? Hoe is met name in dit programmaplan het punt verwerkt van de in de bestuurlijke reactie op dat rapport omarmde aanbeveling "de relatie die u legt tussen "inzicht in welke acties het meest (kosten)effectief zijn" en "door de raad keuzes maken, prioriteiten stellen en eventueel inzetten van meer middelen" is hierbij belangrijk"?
2. In het verleden stelden we wel eens onhaalbare doelstellingen, in het huidige programmaplan lijkt niet verder gekeken te worden dan de output (x woningen bereikt) en wordt niet (daarnaast) de toegevoegde waarde van ons gemeentelijk beleid in beeld gebracht of een doel daarvoor gesteld? Is dat een juiste constatering?
3. Wordt die benadering wel toegepast voor Kunt u nader toelichten wat de in 2024 op te stellen aanpak vergroenen leges en uitvoering in de periode 2024 – 2026 gaat inhouden en wat dit aan toegevoegde waarde beoogt? Is ergens voorzien in een rapportage waarin niet alleen de directe output van het gemeentelijk beleid in beeld wordt gebracht, maar ook wat er verder in Overbetuwe gebeurt met evt. het totaal afgezet tegen vergelijkbare gemeenten (zie de manier waarop dit in het genoemde rekenkamerrapport eenmalig is gebeurd)?

¹ <https://overbetuwe.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Document/0d6dd9c2-adb9-4a15-bcd4-9bb50bc13094?documentId=6acf643d-31eb-41d3-bf4e-074a9b769f25>

² <https://overbetuwe.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Document/61c2e1ab-3728-4f01-86aa-29c098d89d78?documentId=0a044348-a1b1-4408-af8b-987508a8f5f7>

4. In het plan van aanpak isolatie- en energiebesparing wordt gesteld dat we ons niet alleen op de doelgroep van de rijksregelingen voor koopwoningen richten, maar “maar we willen ook mensen die daarbuiten vallen mee kunnen laten doen met onze aanpak (Bv. bij een hogere WOZ-waarde, maar slecht energielabel en laag inkomen).” Op grond waarvan is deze uitbreiding logisch, o.a. rekening houdend met het profijtbeginsel (zie oa <https://www.cpb.nl/inkomenseffecten-van-woningisolatie-naar-de-isolatiestandaard#>)? Hoe wordt dit verder bepaald en gebeurt dat door B&W of door de raad?
5. Op grond waarvan is in 2023 het plan van aanpak ‘isolatie en energiebesparing’ door B&W vastgesteld, zonder betrokkenheid van de raad en wat betekent dit voor de rol van de raad op dit onderdeel van het programmaplan? Wat ligt er nu dan op dit punt de facto nog ter besluitvorming voor?
6. Op grond van welke onderbouwing (vanuit de publieke belangen) wordt bij de doe-het-zelf-aanpak niet alleen ontzorgd, maar ook tot een bepaald bedrag aan materialen vergoed?
7. Hoe schat u de toegevoegde waarde van collectieve inkoop in? Hoe verhoudt die toegevoegde waarde zich tot de daarvoor gemaakte kosten, kortom in termen van het rekenkamerrapport ‘hoe kosteneffectief is deze maatregel’? Welk percentage van warmtepompen is via de collectieve inkoop gerealiseerd en welk percentage zonder (op grond van de SDE-viewer)?
8. Waar kunnen we het plan van aanpak verduurzaming bedrijven vinden (pag. 11)? Wat moeten we ons concreet voorstellen bij “de inzet is een verdieping en verbreding van de bestaande situatie en is naast wettelijke kaders ook gericht op faciliteren, maatwerk en samenwerking” (pag. 11)? Welke politieke keuzes worden hierbij gemaakt (op grond van welke uitgangspunten)? Hoe is de raad hierbij betrokken?
9. Waar kunnen we de opdracht van het college vinden (pag. 13) voor de warmtetransitie?
10. Op grond waarvan is de keuze voor de gebieden in Driel en Elst gemaakt voor het opstellen van een warmteplan, naast draagvlak? Welke technische analyses m.b.t. kansen in de verschillende wijken van Overbetuwe zijn hierbij beschikbaar en gebruikt (bijv. op basis van het rekenmodel OEI van de RVO, de 15 energieconcepten uit 2011 van Agentschap NL³ of de concepten op basis van het achtergrondrapport startanalyse aardgasvrije buurten 2020⁴ of op basis van kansen voor oplossingen zoals Ecovat⁵)? Op grond waarvan is het draagvlak in de gekozen gebieden als hoger ingeschat dan elders? Zie ook het overzicht moties/toezeggingen/amendementen met de motie van 7 november 2023 over aardgasvrije wijken.
11. Wanneer is een meer principiële discussie voorzien met de raad over de risicoverdeling bij collectieve warmteoplossingen tussen bewoners, huiseigenaren en de overheid? Hoe is in de aanpak het risico beperkt dat door te weinig kaderstelling vooraf, uit de participatie straks een plan komt dat door de raad als niet haalbaar moet worden gekwalificeerd (vergelijk gang van zaken rond het ruimtelijke project Land van Tap)?
12. Hoe ziet u de aangenomen motie van 8 november 2022 over klimaatadaptatie en groenstructuur in relatie tot wat hierover is opgenomen in dit programmaplan?
13. In het programmaplan staat dat begin 2024 het participatieplatform volgens planning in gebruik genomen kan worden: wat is de actuele planning?

³https://www.bodemplus.nl/publish/pages/91810/centraal_stellen_van_duurzame_e_ambities_in_het_gebied_sontwikkelingsproces.pdf

⁴ https://www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl-2022-achtergrondrapport-startanalyse-aardgasvrije-buurten-2020-achtergrondrapport_4917.pdf

⁵ <https://www.ecovat.eu/>

14. In de bestuursopdracht netcongestie is een planning opgenomen. Welke voorgang kan worden gemeld en wat is de actuele planning?
15. In het plan energiebesparing en isolatie d.d. 11 juli 2023 is voorzien in halfjaarlijkse evaluatiemomenten. Wat is uit de eerste twee halfjaarlijkse momenten naar voren gekomen, tot welke bijsturing en herverdeling van budgetten is door het College besloten? Klopt het dat op dit punt nog geen informatie is gedeeld met de raad?

Indiener/fractie: Aad Noordermeer (fractie BOB)

Antwoord(en) ambtelijke organisatie:

Verskil politieke en technische vragen

Technische vragen zijn vragen naar feiten, harde gegevens. Deze vragen kunnen dan ook prima door ambtenaren beantwoord worden.

Zodra er naar een mening (van het college of de burgemeester) wordt gevraagd, betreft het een politieke vraag. Politieke vragen kunnen ook over onderwerpen gaan die niet op de raadsagenda staan. In ibabs staat bij persoonlijke documenten=>werkwijzer 2018-2022 onder punt 8 een **format voor de schriftelijke, politieke vragen**. Je treft deze ook als bijlage bij dit verhaal.

Uiteraard is het niet altijd eenvoudig om onderscheid te maken tussen technische en politieke vragen. **De griffie kan je daarbij helpen en zal de raads- en burgerleden daar graag (gevraagd en ongevraagd) over adviseren.**

Een paar voorbeelden om je eigen vragen aan te spiegelen:

- Technisch:
 - Hoeveel ambtelijke uren gaan we besparen door het invoeren van livestream en hoeveel is dit uitgedrukt in euro's?
 - Waar komt de eis van 16-18 cm vandaan? Is dit wettelijk voorgeschreven?
- Politiek:
 - Is het college op de hoogte van een bestuurdersvergoeding die boven de Balkenende- norm ligt? Wat vindt het college hiervan?
- Twijfel:
 - Kunnen de kaders, welke uit de discussie van het de Nieuwe Visie Afvalstoffenplan komen alsnog in de aanbesteding worden toegevoegd?
 - Als bedoeld wordt of het technisch mogelijk is de kaders in de aanbesteding toe te voegen, dan kan dit een technische vraag zijn.
 - Wordt het college gevraagd of ze genegen zijn om ook het te doen, dan betreft het een politieke vraag.

Technische vragen

Wanneer stel ik een vraag?

De raad heeft recht op alle informatie die hij nodig heeft om zijn taak goed uit te voeren. Dat is een belangrijk recht. Aan de andere kant is het ook wel belangrijk jezelf af te vragen welke informatie je echt nodig hebt. Nieuwsgierigheid is een goede eigenschap voor een raadslid, maar veel vragen helpt niet altijd om op de hoofdlijnen te blijven en het ambtelijke apparaat niet onnodig te belasten.

Vooropgesteld: als je een raadsvoorstel of nota niet begrijpt, en daarom geen besluit kunt nemen, dan moet je natuurlijk een vraag stellen! Gaat het om een detail dat je niet begrijpt, dan kun je afwegen of het nodig is de vraag te stellen.

Een goed criterium voor jezelf om langs je technische vraag te leggen die je van plan bent in te gaan dienen: zal het antwoord op de vraag een verschil maken in mijn besluit om voor of tegen het voorstel te stemmen? M.a.w.: als ik antwoord A krijg stem ik voor, als ik antwoord B krijg stem ik tegen? Als dit niet het geval is, en het antwoord er dus niet wezenlijk toe doet, dan hoeft je de vraag niet te stellen!

Dat is in het begin vast wennen, een beetje eng zelfs, om niet alles tot in de finesses te weten. Maar het helpt je tegelijk om op de hoofdlijnen te blijven, je niet te verliezen in details en zo het overzicht te houden. Bovendien scheelt het de ambtelijke organisatie een hoop tijd.

Indienen technische vragen

In het seniorenconvent is afgesproken dat raads- en burgerleden technische vragen voor voorronde of raad tot de donderdagmorgen 8.00 uur voor de betreffende politieke avond via mail kunnen aanleveren bij de griffie. De griffie bundelt de vragen per agendapunt (waarbij aangegeven wordt welke vraag van welke fractie is) en stuurt deze (uiterlijk 10 uur) naar de bestuursondersteuning, die de vraag uitzet bij de deskundige medewerker.

De antwoorden van de medewerkers worden dan voor maandagavond, via de griffie naar de raad gezonden (via ibabs). De raad heeft dan een dag om de antwoorden tot zich te nemen ter voorbereiding op de politieke avond. Indien de antwoorden niet binnen de termijn beantwoord kunnen worden bijvoorbeeld als informatie van externen moet worden opgevraagd wordt dit bericht met aangeven van de datum waarop de antwoorden gegeven kunnen worden.

Nb.1. De medewerker zal de vragen en antwoorden delen met de portefeuillehouder, zodat deze ook volledig op de hoogte is. Medewerkers kunnen technische vragen, waarvan ze menen dat deze politiek zijn, voorleggen aan de portefeuillehouder. De portefeuillehouder besluit of hij hierover afstemming in het college wil. De antwoorden op de technische vragen kunnen dan wel al richting raad, de antwoorden op de politieke vragen komen dan na collegebehandeling.

In dit geval kan het dus zo zijn dat de antwoorden na het college pas op de dag van de voorronde beschikbaar komen

Nb.2. Het blijft ook altijd mogelijk om rechtstreeks een vraag aan een ambtenaar te stellen in geval van een verhelderende feitelijke vraag. Als de vraag en het antwoord ook relevant zijn voor andere raads- en burgerleden, kan de ambtenaar altijd besluiten om de vragen en antwoorden naar de griffie te sturen voor verspreiding.